

З'їзди, конференції, наради

ІННОВАЦІЇ У СУЧАСНОМУ АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

21–22 вересня в м. Одесі пройшла міжнародна науково-практична конференція «Інновації у сучасному агропромисловому виробництві». Організаторами конференції виступили наукові установи Національної академії аграрних наук України та вищий навчальний заклад аграрного профілю — Інженерно-технологічний інститут (ІТІ) «Біотехніка» НААН, Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства (ІКОСГ) НААН, Одеська державна сільськогосподарська дослідна станція (ОДСДС) ІКОСГ НААН і Одеський державний аграрний університет (ОДАУ).

Основна мета проведення конференції полягала в координації зусиль учених і фахівців для вирішення актуальних проблем сучасного агропромислового виробництва із застосуванням інноваційних наукових розробок, пов'язаних із біологічним методом захисту рослин, врахуванням впливу кліматичних змін на сільгоспвиробництво, необхідності впровадження нових технологій у рослинництві, садівництві, овочівництві, зокрема технологій, спрямованих на екологізацію і біологізацію, вдосконалення систем живлення рослин та підвищення родючості ґрунтів. У роботі конференції взяли участь 160 науковців із семи країн: України, Грузії, Латвії, Молдови, США, Болгарії та Словаччини. Конференцію проводили у змішаному форматі — на базі Одеського державного аграрного університету та в режимі онлайн із застосуванням платформи Zoom Meeting.

У перший день роботи конференції в режимі онлайн було проведено круглий стіл «Використання досягнень сучасної ентомології і акарології у сільському господарстві», в роботі якого взяли участь провідні науковці установ НАН України і НААН:

Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України, Інституту екології Карпат НАН України, Інженерно-технологічного інституту «Біотехніка» НААН, Одеської державної сільськогосподарської дослідної станції ІКОСГ НААН. Загалом у заході взяли участь 30 науковців з України, Грузії та Словаччини. Зі вступним словом і доповіддю про ентомофагів та акарифагів, технології масового розведення яких розроблено в Інженерно-технологічному інституті «Біотехніка» НААН, виступив в.о. директора цього інституту В.Я. Ходорчук. Учасникам круглого столу було продемонстровано 9-хвилинний відеоролик, що ілюструє дослідження ІТІ «Біотехніка» НААН стосовно лабораторного і промислового розведення корисних комах. Було заслухано та обговорено низку доповідей, в яких, зокрема, порушено питання щодо збереження біорізноманіття (докладачка М.О. Калюжна), методики підбору вихідного матеріалу при формуванні та підтримці штучної популяції ентомофагів (Т.Ю. Маркіна), особливостей розведення корисних комах (В.П. Баркар), видового складу ентомофауни посівів пшениці озимої Одеського регіону (С.П. Ужевська). Захід проходив в атмосфері співпраці та дружньої підтримки. За результатами круглого столу сформовано спільне бачення учасників стосовно необхідності поглиблення зв'язків між науковими установами НАНУ і НААН у галузі розведення і застосування хижих комах для захисту рослин.

У другий день роботи конференції були проведені пленарне і секційні засідання. Зі вступним словом від організаторів конференції знову виступив В.Я. Ходорчук. А з вітальним словом від Національної

академії аграрних наук України до учасників конференції звернувся академік-секретар Відділення землеробства, меліорації та механізації НААН В.Ф. Камінський, який відзначив, що пріоритетом розвитку аграрної науки у ці складні часи є реалізація заходів, спрямованих не тільки на створення високотехнологічного й ефективного сільськогосподарського виробництва, а й на поширення нових наукових знань і практичних результатів досліджень, зокрема за допомогою наукових конференцій.

У рамках пленарного засідання з доповідями виступали як науковці, так і представники державної влади Одеського регіону. Так, заступниця директора Департаменту аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської ОВА Н.В. Смертенюк прочитала доповідь про інвестиційний паспорт Одещини, в якій докладно описала перспективи розвитку різних складових аграрного сектору регіону в умовах воєнного стану та після війни.

Академік НААН В.М. Булгаков, посилаючись на світовий досвід, розкрив актуальну для науковців різної спеціалізації тему методологічних підходів до проведення наукових досліджень сучасного європейського рівня.

В.о. директора Інженерно-технологічного інституту «Біотехніка» НААН В.Я. Ходорчук присвятив свою доповідь роботі та науковим здобуткам інституту в умовах воєнного часу. Незважаючи на складні умови, нестачу кадрів та коштів, ця наукова установа продовжує успішно реалізовувати програму наукових досліджень НААН, спрямовану на розроблення та впровадження нового ефективного обладнання і технологій для виробництва біологічних засобів захисту рослин. Зокрема, вже у воєнний час в інституті було створено експериментальні зразки обладнання для промислового виробництва рідких біопрепаратів і масового розведення ентомофагів — золотоочки звичайної та галиці афідімізи. Розроблено технології подовження терміну зберігання плодоовочевої продукції в холодильних установках за використання екологічно безпечних мікробних препаратів. Проводиться низка фундаментальних досліджень зі створення ефективного ферментаційного та

кліматичного обладнання, розроблення комплексних біопрепаратів та технологій розведення нових агентів біозахисту.

Загалом на секційних засіданнях було заслухано 11 наукових доповідей. Практично кожна з них супроводжувалася жвавим обговоренням, в якому брали участь як присутні в залі, так і онлайн-учасники заходу.

Про розповсюдження інвазійних видів комах та механізми оцінювання його масштабів розповіли наші колеги з Грузії. Старша наукова співробітниця Інституту захисту рослин Л. Канчавелі Аграрного університету Грузії, доктор М. Кахадзе прочитала англійською мовою доповідь, присвячену перспективам біологічного захисту рослин проти *Drosophila suzukii* в різних регіонах країни, а також прогнозуванню шкодочинності цього фітофагу. Доповідь викликала значний інтерес аудиторії; для кращого сприйняття її супроводжував синхронний переклад українською.

Варто відзначити доповіді заступника директора з наукової роботи Інженерно-технологічного інституту «Біотехніка» НААН В.П. Ярошевського про новітнє ферментаційне обладнання для виробництва мікробіологічних препаратів в умовах біолабораторій і завідувачки відділу цього інституту Н.В. Пиляк про сучасні ефективні мікробні препарати родентицидної дії (Бактороденцид БТ) і комплексні біозасоби інсекто-фунгіцидної дії.

Завідувач відділу Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН, доктор сільськогосподарських наук С.О. Засць, перебуваючи у відрядженні, практично в польових умовах, зробив через Zoom доповідь про ефективність застосування біологічних інсектицидів у системі захисту посівів пшениці озимої.

Низку питань в аудиторії, від методики проведення досліджень до деталізації результатів, викликала доповідь заступника директора з наукової роботи Української науково-дослідної станції карантину рослин Інституту захисту рослин НААН, кандидата сільськогосподарських наук М.П. Соломійчука про застосування комбінацій мікробних препаратів для захисту пасльонових культур. Адже висвітлена доповідачем тема є вкрай цікавою й актуальною.

З актуальними доповідями щодо особливостей вирощування нових сортів пшениці озимої та зимуючого гороху виступили науковці Одеської державної сільськогосподарської дослідної станції ІКОСГ НААН – кандидат технічних наук О.Т. Мельник та В.А. Руденко.

У заключному слові в.о. директора Інженерно-технологічного інституту «Біотехніка» НААН В.Я. Ходорчук, підсумовуючи роботу конференції, сформулював ряд спільних побажань і пропозицій. Вони стосуються насамперед збільшення зацікавленості державної влади взагалі і Департаменту аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської ОВА зокрема в науковій продукції дослідницьких установ НААН. Адже використання згаданого в доповідях новітнього обладнання і технологій виробництва та застосування засобів біологічного захисту рослин від шкідників і хвороб, систем органічного землеробства, способів підвищення родючості ґрунтів та інших розробок дають змогу не лише підвищувати якість сільгосппродукції, збільшувати урожайність культур, а й підтримувати при цьому вітчизняну науку.

Департаменту аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської ОВА було запропоновано:

- запровадити конкурсний відбір, можливо, на грантовій основі, найбільш цікавих для Одеського регіону розробок науково-дослідних установ НААН;
- включити науково-дослідні установи НААН, зокрема Інженерно-технологічний

інститут «Біотехніка» НААН, Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН та Одеську державну сільськогосподарську дослідну станцію ІКОСГ НААН, у регіональні цільові програми з біологізації та екологізації землеробства;

- сприяти відновленню регіональної мережі біофабрик Одещини на базі розробок Інженерно-технологічного інституту «Біотехніка» НААН, у тому числі через залучення інвесторів задля збільшення обсягів виробництва, а отже, і застосування біологічних засобів боротьби з хворобами та шкідниками.

Насамкінець варто відзначити зладжену роботу організаційного та редакційного комітетів конференції, зокрема О.О. Пілярської (ІКОСГ НААН), В.П. Ярошевського, І.В. Лімаря, Н.О. Піщанської, В.Г. Соловйової, Н.В. Пиляк, І.С. Чернкової (ІТІ «Біотехніка» НААН), І.М. Когут (ОДСДС ІКОСГ НААН), В.І. Зорунько (ОДАУ), а також працівників технічної підтримки — В.О. Шарія (ІКОСГ НААН) та І.В. Подгорця (ІТІ «Біотехніка» НААН). Саме завдяки спільним зусиллям організаційного та редакційного комітетів було на належному рівні оформлено всі необхідні матеріали та проведено цей науковий форум.

Матеріали конференції незабаром будуть опубліковані у вигляді окремого збірника. Всі учасники отримають сертифікати про участь у конференції.

В.М. Булгаков,
*академік Національної академії
аграрних наук України*